

Tillegg til anskaffelsesreglementet - tiltak mot sosial dumping

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
032/16	Formannskapet	17.03.2016
015/16	Kommunestyret	21.04.2016

INNSTILLING

I tillegg til dagens generelle krav til tilbydere, skal følgende klausuler inntas som spesielle kontrakts bestemmelser i forbindelse med utlysning av offentlige anbud med verdi over kr. 500 000 eks. mva. innenfor bygg-og anleggskontrakter, kontrakter innenfor kjøp av varer og tjenester så langt det passer.

1. Arbeidet skal utføres av tilbyderen og deres ansatte i tjenesteforhold, eventuelt ved underentreprenør og deres ansatte. Tilbyder skal til enhver tid kunne framlegge dokumentasjon på ansettelsesforholdet. Tilbyder skal dokumentere at majoriteten av de ansatte har fagbrev innfor sitt fagområde.
2. Avtale om underentreprise med enmannsforetak eller anvendelse av innleid arbeidskraft krever skriftlig begrunnelse fra entreprenøren.
3. Tilbyder plikter å sørge for at likelydende bestemmelser om bruk av egne ansatte, enmannsforetak, innleid arbeidskraft og krav om dokumentasjon av fagbrev inntas i kontrakter med underentreprenører. Arbeidskraften skal være innleid i samsvar med arbeidsmiljøloven § 14-12a og §14-13.
4. Norsk er hovedspråk på kommunens byggeplasser, både skriftlig og muntlig. Det kreves at minst en person på hvert arbeidslag forstår og behersker å gjøre seg godt forstått på norsk.
5. Byggherren tillater ikke mer enn to ledd i kontraktskjeden. Oppdragsgiver kan godkjenne tre ledd når det foreligger en god begrunnelse. Det skal aldri være mer enn tre ledd i kontraktskjeden.
6. Tilbyder og underentreprenører som skal engasjeres i prosjektet må være tilknyttet en offentlig godkjent lærlingordning. Når prosjektets størrelse tilsier det, og det foreligger et klart definert behov for lærlingplasser i bransjen, kan oppdragsgiver kreve at det skal være

lærlinger i prosjektet.(Gjelder norske bedrifter)

7. Etter ligningsloven § 6-10, med tilhørende forskrifter, plikter næringsdrivende som har gitt noen oppdrag på byggeplass å gi melding til Sentralskattekontoret for utenlands saker om enhver utenlandsk oppdragstaker eller utenlandsk arbeidstaker som utfører oppdrag på byggeplassen.

8. Tilbyder er ansvarlig for å rapportere fortløpende om bruk av utenlandsk arbeidskraft i alle ledd i kontraktskjeden, herunder framskaffe og framlegge for byggherren kopi av innsendt melding for den enkelte utenlandske oppdragstaker eller utenlandske arbeidstaker.

9. Lønn og annen godtgjørelse for samtlige arbeidstakere skal utbetales til konto i en norsk bank.

10. Tilbyder skal dokumentere at han har gyldig yrkesskadeforsikring for alle ansatte, og gir oppdragsgiver rett til å kontrollere opplysningene.

11. Byggherren kan kreve dagmulkt av tilbyderen dersom han selv eller noen av hans underentreprenører anvender ulovlig eller ikke kontraktsmessig arbeidskraft og forholdet ikke er blitt rettet innen en frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren. Mulkten løper fra fristens utløp til forholdets opphør. Mulkten skal utgjøre en promille av kontraktssummen, men ikke mindre enn kr. 1 000,- pr. hverdag.

12. Tilbyder skal sørge for at ansatte i egen organisasjon og ansatte hos eventuelle underentreprenører ikke har dårligere lønns- og arbeidsforhold enn det som følger av landsomfattende tariffavtale eller det som ellers er normalt for vedkommende sted og yrke, jfr § 5 i forskrift om lønns og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter. Tilbyder skal på oppfordring legge fram dokumentasjon om lønns – og arbeidsvilkårene til de ansatte. Alle avtaler tilbyder inngår og som innebærer utføring av arbeid under denne kontrakten, skal inneholde tilsvarende dokumentasjon. Dersom tilbyder ikke etterlever disse pliktene og forholdet ikke er rettet innen en fastsatt frist, har oppdragsgiver rett til å kreve dagmulkt. Mulkten løper fra fristens utløp til forholdets opphør og størrelsen fastsettes samme måte som i punkt 11.

13. Det skal bekreftes på vedlagte egenerklæring at ILO-konvensjon nr. 94 blir fulgt.

14. Ved konstatert brudd på ovennevnte bestemmelser, og entreprenøren ikke har rettet feilen innen fristens utløp, kan byggherren heve kontrakten.

Disse bestemmelsene gjøres gjeldene fra 1. mai 2016.

17.03.2016 Formannskapet

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

FS- 032/16 Vedtak:

I tillegg til dagens generelle krav til tilbydere, skal følgende klausuler inntas som spesielle kontrakts bestemmelser i forbindelse med utlysning av offentlige anbud med verdi over kr. 500 000 eks. mva. innenfor bygg-og anleggskontrakter, kontrakter innenfor kjøp av varer og tjenester så langt det passer.

1. Arbeidet skal utføres av tilbyderen og deres ansatte i tjenesteforhold, eventuelt ved underentreprenør og deres ansatte. Tilbyder skal til enhver tid kunne framlegge dokumentasjon på ansettelsesforholdet. Tilbyder skal dokumentere at majoriteten av de ansatte har fagbrev innfor sitt fagområde.
2. Avtale om underentreprise med enmannsforetak eller anvendelse av innleid arbeidskraft krever skriftlig begrunnelse fra entreprenøren.
3. Tilbyder plikter å sørge for at likelydende bestemmelser om bruk av egne ansatte, enmannsforetak, innleid arbeidskraft og krav om dokumentasjon av fagbrev inntas i kontrakter med underentreprenører. Arbeidskraften skal være innleid i samsvar med arbeidsmiljøloven § 14-12a og §14-13.
4. Norsk er hovedspråk på kommunens byggeplasser, både skriftlig og muntlig. Det kreves at minst en person på hvert arbeidslag forstår og behersker å gjøre seg godt forstått på norsk.
5. Byggherren tillater ikke mer enn to ledd i kontraktskjeden. Oppdragsgiver kan godkjenne tre ledd når det foreligger en god begrunnelse. Det skal aldri være mer enn tre ledd i kontraktskjeden.
6. Tilbyder og underentreprenører som skal engasjeres i prosjektet må være tilknyttet en offentlig godkjent lærlingordning. Når prosjektets størrelse tilsier det, og det foreligger et klart definert behov for lærlingplasser i bransjen, kan oppdragsgiver kreve at det skal være lærlinger i prosjektet.(Gjelder norske bedrifter)
7. Etter ligningsloven § 6-10, med tilhørende forskrifter, plikter næringsdrivende som har gitt noen oppdrag på byggeplass å gi melding til Sentralskattekontoret for utenlands saker om enhver utenlandsk oppdragstaker eller utenlandsk arbeidstaker som utfører oppdrag på byggeplassen.
8. Tilbyder er ansvarlig for å rapportere fortløpende om bruk av utenlandsk arbeidskraft i alle ledd i kontraktskjeden, herunder framskaffe og framlegge for byggherren kopi av innsendt melding for den enkelte utenlandske oppdragstaker eller utenlandske arbeidstaker.
9. Lønn og annen godtgjørelse for samtlige arbeidstakere skal utbetales til konto i en norsk bank.
10. Tilbyder skal dokumentere at han har gyldig yrkesskadeforsikring for alle ansatte, og gir oppdragsgiver rett til å kontrollere opplysningene.
11. Byggherren kan kreve dagmulkt av tilbyderen dersom han selv eller noen av hans

underentreprenører anvender ulovlig eller ikke kontraktsmessig arbeidskraft og forholdet ikke er blitt rettet innen en frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren. Mulkten løper fra fristens utløp til forholdets opphør. Mulkten skal utgjøre en promille av kontraktssummen, men ikke mindre enn kr. 1 000,- pr. hverdag.

12. Tilbyder skal sørge for at ansatte i egen organisasjon og ansatte hos eventuelle underentreprenører ikke har dårligere lønns- og arbeidsforhold enn det som følger av landsomfattende tariffavtale eller det som ellers er normalt for vedkommende sted og yrke, jfr § 5 i forskrift om lønns og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter. Tilbyder skal på oppfordring legge fram dokumentasjon om lønns – og arbeidsvilkårene til de ansatte. Alle avtaler tilbyder inngår og som innebærer utføring av arbeid under denne kontrakten, skal inneholde tilsvarende dokumentasjon. Dersom tilbyder ikke etterlever disse pliktene og forholdet ikke er rettet innen en fastsatt frist, har oppdragsgiver rett til å kreve dagmulkt. Mulkten løper fra fristens utløp til forholdets opphør og størrelsen fastsettes samme måte som i punkt 11.

13. Det skal bekreftes på vedlagte egenerklæring at ILO-konvensjon nr. 94 blir fulgt.

14. Ved konstatert brudd på ovennevnte bestemmelser, og entreprenøren ikke har rettet feilen innen fristens utløp, kan byggherren heve kontrakten.

Disse bestemmelsene gjøres gjeldene fra 1. mai 2016.

21.04.2016 Kommunestyret

Forslag fra Rødt, v/Christoffer Ellingsen

Foreslår derfor i stedet at innledning i vedtaket endres der forslag til endring er understreka:

I tillegg til dagens generelle krav til tilbydere, skal følgende klausuler inntas som spesielle kontrakts bestemmelser i forbindelse med utlysning av offentlige anbud med verdi over kr. 500 000 eks. mva. innenfor bygg-og anleggskontrakter, kontrakter innenfor kjøp av varer og tjenester så langt det passer. Dette vil dermed gjelde innafor alle kommunens virksomhetsområder innbefatta blant annet kommunale foretak over den angitte terskelverdien. Dersom det oppstår prinsipielle problemstillinger som krever avklaring, fremmes dette til politisk behandling.

Formannskapetets innstilling og forslaget fra Rødt ble enstemmig vedtatt.

KS- 015/16 Vedtak:

I tillegg til dagens generelle krav til tilbydere, skal følgende klausuler inntas som spesielle kontrakts bestemmelser i forbindelse med utlysning av offentlige anbud med verdi over kr. 500 000 eks. mva. innenfor bygg-og anleggskontrakter, kontrakter innenfor kjøp av varer og tjenester så langt det passer. Dette vil dermed gjelde innafor alle kommunens virksomhetsområder innbefatta blant annet kommunale foretak over den angitte terskelverdien. Dersom det oppstår prinsipielle problemstillinger som krever avklaring, fremmes dette til politisk behandling.

1. Arbeidet skal utføres av tilbyderen og deres ansatte i tjenesteforhold, eventuelt ved underentreprenør og deres ansatte. Tilbyder skal til enhver tid kunne framlegge dokumentasjon på ansettelsesforholdet. Tilbyder skal dokumentere at majoriteten av de ansatte har fagbrev innfor sitt fagområde.
2. Avtale om underentreprise med enmannsforetak eller anvendelse av innleid arbeidskraft krever skriftlig begrunnelse fra entreprenøren.
3. Tilbyder plikter å sørge for at likelydende bestemmelser om bruk av egne ansatte, enmannsforetak, innleid arbeidskraft og krav om dokumentasjon av fagbrev inntas i kontrakter med underentreprenører. Arbeidskraften skal være innleid i samsvar med arbeidsmiljøloven § 14-12a og §14-13.
4. Norsk er hovedspråk på kommunens byggeplasser, både skriftlig og muntlig. Det kreves at minst en person på hvert arbeidslag forstår og behersker å gjøre seg godt forstått på norsk.
5. Byggherren tillater ikke mer enn to ledd i kontraktskjeden. Oppdragsgiver kan godkjenne tre ledd når det foreligger en god begrunnelse. Det skal aldri være mer enn tre ledd i kontraktskjeden.
6. Tilbyder og underentreprenører som skal engasjeres i prosjektet må være tilknyttet en offentlig godkjent lærlingordning. Når prosjektets størrelse tilsier det, og det foreligger et klart definert behov for lærlingplasser i bransjen, kan oppdragsgiver kreve at det skal være lærlinger i prosjektet.(Gjelder norske bedrifter)
7. Etter ligningsloven § 6-10, med tilhørende forskrifter, plikter næringsdrivende som har gitt noen oppdrag på byggeplass å gi melding til Sentralskattekontoret for utenlands saker om enhver utenlandsk oppdragstaker eller utenlandsk arbeidstaker som utfører oppdrag på byggeplassen.
8. Tilbyder er ansvarlig for å rapportere fortløpende om bruk av utenlandsk arbeidskraft i alle ledd i kontraktskjeden, herunder framskaffe og framlegge for byggherren kopi av innsendt melding for den enkelte utenlandske oppdragstaker eller utenlandske arbeidstaker.
9. Lønn og annen godtgjørelse for samtlige arbeidstakere skal utbetales til konto i en

norsk bank.

10. Tilbyder skal dokumentere at han har gyldig yrkesskadeforsikring for alle ansatte, og gir oppdragsgiver rett til å kontrollere opplysningene.

11. Byggherren kan kreve dagmulkt av tilbyderen dersom han selv eller noen av hans underentreprenører anvender ulovlig eller ikke kontraktsmessig arbeidskraft og forholdet ikke er blitt rettet innen en frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren. Mulkten løper fra fristens utløp til forholdets opphør. Mulkten skal utgjøre en promille av kontraktssummen, men ikke mindre enn kr. 1 000,- pr. hverdag.

12. Tilbyder skal sørge for at ansatte i egen organisasjon og ansatte hos eventuelle underentreprenører ikke har dårligere lønns- og arbeidsforhold enn det som følger av landsomfattende tariffavtale eller det som ellers er normalt for vedkommende sted og yrke, jfr § 5 i forskrift om lønns og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter. Tilbyder skal på oppfordring legge fram dokumentasjon om lønns – og arbeidsvilkårene til de ansatte. Alle avtaler tilbyder inngår og som innebærer utføring av arbeid under denne kontrakten, skal inneholde tilsvarende dokumentasjon. Dersom tilbyder ikke etterlever disse pliktene og forholdet ikke er rettet innen en fastsatt frist, har oppdragsgiver rett til å kreve dagmulkt. Mulkten løper fra fristens utløp til forholdets opphør og størrelsen fastsettes samme måte som i punkt 11.

13. Det skal bekreftes på vedlagte egenerklæring at ILO-konvensjon nr. 94 blir fulgt.

14. Ved konstatert brudd på ovennevnte bestemmelser, og entreprenøren ikke har rettet feilen innen fristens utløp, kan byggherren heve kontrakten.

Disse bestemmelsene gjøres gjeldene fra 1. mai 2016.

Kort beskrivelse av saken

Situasjonen i det norske arbeidsmarkedet er bekymringsfull når det gjelder sosial dumping og svart økonomi. Dette er med på å undergrave de fellesverdier vårt samfunn er bygget på, og det er viktig å være en bevisst aktør for å bekjempe dette.

Det foreslås at kommunen skjerper kraven i forbindelse med utlysning av offentlige anbud ved å ta inn særskilte kontraktbestemmelser innenfor bygg- anleggskontrakter, og kontrakter innenfor kjøp av varer og tjenester så langt det passer.

Fakta i saken

Foreslåtte tiltak tar utgangspunkt i «Skiens-modellen» der NHO, fagbevegelsen og KS har vært involvert i arbeidet med å utarbeide klausulene. Flere kommune/fylkeskommuner har vedtatt og praktiserer modellen i dag.

Bestemmelsene i Arbeidsmiljøloven, byggherreforskriften, lov om offentlige anskaffelser § 7 og forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter datert 8. februar 2008 nr. 112 sist endret 03.03.14 samt andre relevante lover og forskrifter gjelder selvsagt fullt ut.

I tillegg har kommunen noen generelle krav som skal oppfylles for å komme i betraktning for å få tildelt bygg- og anleggskontrakter, eller for å kunne levere varer og tjenester til Sortland kommune.

Dette er blant annet:

- Skatteattester, HMS-egenerklæring og attest for foretaksregistrering
- Firmaets økonomiske soliditet
- Firmaets kapasitet
- Firmaets kompetanse

I tillegg til disse kravene gjelder de alminnelige kontrakts bestemmelsene i Norsk Standard.

Bodø kommune har vedtatt likelydende reglement om sosial dumping, slik at de samme interesser blir ivaretatt når Innkøps samarbeidet i Salten (SIIS) utformer rammeavtaler der Sortland kommune deltar.

Vurdering

Administrasjonen har vært opptatt av å stille krav til våre samarbeidspartnere som sikrer et seriøst arbeidsliv. Vi registrerer at de metoder som brukes for å utnytte arbeidstakere og undra penger for beskatning, blir mer utspekulerte. Dette krever at Sortland kommune har enda tydeligere retningslinjer for hvem vi ønsker å samarbeide med, og å stille tydelige ufravikelige krav til samarbeid.

I forhold til lover og forskrifter som er gitt på dette området, er det mulig å skjerpe kravene ytterligere ved å stille flere spesielle kontrakts bestemmelser.

Forslag til særskilte kontraktbestemmelser innarbeides i kommunens innkjøpsreglement.

Forholdsmessighet

I henhold til forskrift til offentlige anskaffelser § 3-1 femte ledd skal oppdragsgiver gjennomføre konkurransen på en måte som står i forhold til anskaffelsen. Dette blir ofte kalt forholdsmessighetsprinsippet. Det følger av dette prinsippet at kravene til oppdragsgivers fremgangsmåte øker proporsjonalt med anskaffelsens verdi.

På denne bakgrunn foreslås at reglene om sosial dumping skal gjelde anskaffelser over kr. 500 000 innen bygg-og anleggskontrakter samt kontrakter innenfor kjøp av varer og tjenester så langt det passer.

Konklusjon

På denne bakgrunn fremmer rådmannen følgende særskilte kontrakts bestemmelser vedrørende tiltak mot sosial dumping.

Journalposter i arkivsaken:

Ny avtale på arbeidsklær, brann og verneutstyr
Høring - Forslag til forskrift om energi- og miljøkrav ved kjøp av kjøretøy til veitransport - Implementering av EU-direktiv 2009/33
Høring- forslag om endringer i reglene om håndhevelse av regelverket om offentlige anskaffelser
Kontrakt Innkjøps samarbeid
Informasjon om leveringsløsning for Telefoni
Høringssvar fra KS - Ny forskrift om innkjøpsregler i forsyningssektorene
Høringssvar fra KS - Ny forskrift om tildeling av konsesjonskontrakter
Bruk av kredittkort og løsning for reisebestillere
Høring - Forslag om endringer i reglene om offentlige anskaffelser
Reservasjon mot forlengelse av opsjoner
Spørsmål vedr. innkjøp og opsjoner
Vedrørende innkjøp
Høring – forslag om endring av lov om offentlige anskaffelser og tilhørende forskrifter som ledd i gjennomføringen av tre nye anskaffelsesdirektiver
Frukt og grønt - Odd Langdalen AS har inngått logistikksamarbeid med Matgrossisten Nord AS
Orientering om ny avtale for annonseformidlingstjenester
Legemidler - omsetning 2014
Mer informasjon om innholdet i avtalen med Berg-Hansen
Avtale om reisebyrå tjenester - informasjon om valg av leverandør
Orientering om opphør av avtale leiebil
Fylkeskommunens innkjøps samarbeid - Informasjon om slutføring av anskaffelsesprosesser og informasjon om reservasjonsmulighet
Fylkeskommunens innkjøps samarbeid - Informasjon om slutføring av anskaffelsesprosesser og informasjon om reservasjonsmulighet
Høring – NOU 2014: 4 Enklere regler – bedre anskaffelser
Servicehonorar
Servicehonorar
Tilgang til informasjon om avtaler under innkjøps samarbeidet mellom Nordland fylkeskommune og tilknyttete virksomheter
Organisering av innkjøp i Sortland Kommune
Avtale om telefonitjenester – orientering om resultat av avtaleoppfølging og varsel om revisjon av avtaleprodukter
Orientering om videre prosess i forbindelse med avvikling av innkjøps samarbeidet med Nordland fylkeskommune
Avtaleutkast for innkjøps samarbeid mellom Bodø/SIIS og Lofoten og Vesterålen
Oppsigelse av innkjøps samarbeid
Samarbeid om innkjøp
Samarbeid om innkjøp med Sortland kommune
Samarbeid om innkjøpsordning for Sortland kommune
Samarbeid om innkjøpsordning for Sortland kommune
Innkjøps samarbeidet mellom Nordland fylkeskommune og kommuner i Nordland
Innbetaling av servicekontingent for 2013
Innbetaling av servicekontingent for 2012